

Nro. 3.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Kedden Julius 9-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Eő Cs. K. Felsége a' maga Német Örökös Státusaiban az 1808 dik esztendőben Május 12-dikén és Jun. 9 dikén kijött Pátensek szerént organizáltatott *Reserva* és *Landwéhr* katonaságra nézve, egy újjabb Pátentst hirdettetett ki, mellynek summás foglalatja ezekben áll: —

„A' békességnek helyre állása után azonnal arra fordította ő Cs. K. Felsége a' maga figyelmetességét, hogy a' Monarchia védelmére kívántató fegyveres erő a' keresmény és szerzemény állapotjához alkalmaztatódjon. Nyoltz Línea Regementek azonnal eloszlattak, A' szabadságosok is minden esztendőnként lehetséges számmal botsátatnak a' földművelésre és egyéb

munkára. Hogy azonközben azon időszakaszt, mellyben az ő Felsége Státusai minden szomszédaikkal békességben élnek, hűséges alattvalóinak még további könnyebbségekre fordítsa ő Felsége, a' következő változásokat méltóztatott a' feljebb említett Pátens szerint eddig fennállott Systemára nézve, tétetni: —

„A' Német gyalog Regementeknek népessége, 1400 köz emberekre szállíttatik-le, és a' környülállások szerint ezen 1400 embereknek is mindenkor elbocsátatik egy részek tartományi munkára, jó idején. — Az 1808-ban felállított Reserva, ezen túl tsak mint *plánta oskola* úgy áll fen, a' végre, hogy a' gyalog Línea-Regementeknek, Lovasságnak, és egyéb állandó fegyveres csoportoknak fogyatkozásait, abból, már tanult és fegyverben gyakorlott emberekkel lehessen kipótolni; mellyhez képpes az, ennekutánna, *Pótoló seregnak* (*Ergänzungs-Mannschaft*) neveztetik. A' folyó 1811-dik esztendőben 1600, azután pedig az 1812-dik esztendőtől fogva, 2500 emberből álló Pótoló-csoport tartozik, Systema szerint, minden Línea-Regementhez. — A' Pótoló csoportok két részre osztattatván, az egyik rész tavaszon, a' másik pedig ősszel, minden esztendőnként össze gyűlnek gyakoroltatás végett. A' gyakorlás ideje az első esztendőben négy hétig, a' következőben mindenkor 3 hétig fog tartani. —

„A' mi a' *Landwéhr*t illeti, erre nézve abban áll a' Felséges parantsolat, hogy a' katonaságnak ezen neme, az 1808-dik esztendőben Juny 9 dikén költ Pátens intézetei szerint, a' békeséges időkben is fennáljon, Systema szerint, a'

következendő nevezetesebb változásokkal: — A' Landvéhr embereknek száma, melly eddig 14 1,000 vólt, most 50,000-re határoztatik. Ezen seregben 45 esztendő's korokig tartoznak szolgálni az emberek. — A' Landvéhrhez tartozó csoportok minden tartományban két részekre osztatnak; egyikbe a' szolgálatra alkalmassabbak, a' másikba a' nem olyan alkalmasok rendeltetnek. —

„A' Landvéhrnek gyakoroltatása nem különösen esik, mint eddig, hanem, valamint a' Pótoló csoportoké is, a' Regularis katonasággal együtt; a' melly végett mint azok úgy ezek is, részint Tavasszal, részint Őszszel gyűlnek össze. A' gyakorlás ideje mindenkor tsak 14 napot tart, és úgy intéztetik el, hogy a' Landvéhr gyakoroltatása akkor kezdődjék, mikor a' Pótoló-seregé már elvégződött. — A' Landvéhr csoportokra és készületeikre kívantató költséget a' tartományok teszik. — Hogy a' munkások a' munkától az idő rövidsége miatt annyival is inkább el ne vonattassanak, az idén nem gyűl össze a' Landvéhr, gyakoroltatás végett, hanem tsak az 1812-dik esztendőben kezdi azt el. — A' Politikai hivatalbéli és gazdasági tiszték a' Landvéhrnél nem folytatják békesség ideje alatt katonai tiszttségeiket, azért hogy hivataliszokott foglalatosságuktól el ne vonattassanak: a' penzió'n lévő szolgált tiszték között rendeltetnek minden Osz-tályokhoz bizonyos számmal, a' rendre és egyéb szoktatásbéli intézetekre való figyelmezés végett.“

Frantzia Birodalom.

A' Fr. Fő városoknak a' Római Király keresztelőjére Párisba küldött Deputátusai, Jun. 20-dikán fenyves vendégséggel tisztelték meg az Olaszországi fő városokból ugyan azon végre Párisba küldetett Deputátusokat, számos egyéb mindenféle hivatalokkal egyetemben. Az asztal 220 személyekre vólt felterítettve. Két felől muzsikáló karok vidámították a' leg kedveltebb Frantzia nótákkal a' jelen lévő sokaságot. A' belső dolgokra ügyelő Minister a' Római és Amsterdami Polgár mesterek között ülven, kezdette el a' pohár elköszönést. E' vólt a' Császárért, azután következett a' Császárnéért, a' Római Királyért, Páris városáért, az Olaszországi fő városokért, 's így rendre a' meddig győzték. Szép vólt, mikor a' házhoz megérkeztek, a' Frantzia és Olaszországi főbb városoknak valami 60 Polgármestereiket ugyan annyi, külömbkülömbféle formaruhás legényektől kísértetve, és mindeniket a' maga városa tzímerivel ékeskedő hintókban szemlélni.

Amsterdam, Jun. 18-dikán. Azoknak a' személyeknek megítéltetésekre, a' kik itt a' múlt Aprilis 12-dikén, a' *Conscriptusoknak* innen való útnakindítatások alkalmatosságával támadást tsináltak vólt, a' 17-dik katona osztály' Komenzánsa Generális Molitor egy katona tanátsot rendelvén ki, ez a' bűnösökre az ítéletet a' mái napon kimondotta. Huszonhárman vóltak a' megítéltetett személyek, férjfi és asszony emberek. Három emberek, a' kik főbb ingerlőknek lenni találtattak, halálra és vagyonjoknak elveszté-

sire ítéltettek, 's ma 12 órakor meg is ölettetek. Ötön 8 esztendeig tartó, vason való fogságra ketten 5 esztendei, hárman pedig két esztendei bézárattatásra ítéltettek. Négyen 2 esztendeig való politziai vígyázat alá rendeltettek.

Rotterdam, Junius 19-diken. Itt egy katonai Commissió ez előtt néhány napokkal öszségegyülekezvén, ítéletet mondott azokra a' személyekre, a' kik Május 6-dikán, egy Conscriptus csoportnak a' város mellett való elvitettése alkalmatosságával támadást gerjesztettek, vagy abban részt vettek vólt. Kettő közzülök 7 esztendei, egy pedig 6 hónapi fogságra ítéltettek. A' többek szabadon botsátattak.

Hamburg, Jun. 26 dikán. Itt ilyen pénzkeresésnek módját folytatják némelleyek. Bé mennek az olyan magokat jól bíró házakhoz, familiákhoz, kiknek fijaikat, mint Conscriptusokat a' Császári hajókra tengeri szolgálatra vitték, és a' féle ígérettel tsábítják a' szomorkodó apákat és anyákat, hogy ők ezeknek gyermekeiket kiszabadítják, vagy legalább más katonát keresnek és állítanak helyekbe. A' melly végre meghatalmazó levelet kérnek magoknak, mellyek mellett a' magokra vállalt munkában szabadon eljárhasanak, 's több e' félek. Minthogy pedig az e' féle munkára költség is kívántatik, tehát utoljára a' főbb feltételnek is meg kell lenni; egy jó summát is adni kell a' szüléknek a' meg kívántató költségekre, a' kik azonközben azzal fizetik meg hönnyűhívóségeket, hogy sem a' kivetett pénzeket nem látják, sem fiaik ki nem szabadúlnak.— Észre vévén az Országlószék ezt a' módivá lett

t. alárdságot, hathatós eszközöket vett elő ellene, 's egyszersmind tudtára adta a' közönségnek, hogy a' katonai szolgálatot mindeneknek személyesen kell tenni, és ha valaki az attól való meg szabadulást akarja meg próbálni, azt az e' féle úton híjjába keresi: hanem ha helyes okai vagynak, járúljon azzal a' rendes előljárókhöz.

Nancy városában katona ítélő szék eleibe állítottak egy Hadnagyot. Kettővel vádoltatott; először, hogy a' Wagrámi tsatában a' zászlóját oda hagyta; másodsor, hogy egy fegyveres csoportot a' hópénz dolgában megtsalt. Az első vád alól felszabadított, hanem a' másodikra nézve 6 esztendeig való vasra ítéltetett.

Paris, Jun. 25-dikén. Junius 23-dikán a' maga nemében különös fényességű innepi solennitások tartattak *St. Cloudban* a' Császári kertben. Az egész Párisi és környéki nép részesülhetett belőlle. Leg alább 300,000 magokat különbözőkülömb tárgyakkal gyönyörködtető nézőket, egy ilyen ígéző szépségű, kies és pompás helyen együtt látni nem közönséges dolog. Úgy szólván reggeltől fogva egész Páris városa mozgásban vólt, a' Páristól két mértföld távolságra, a' *Sequana* mellett lévő *St. Cloudi Kastély* felé különbözőkülömb úton sietvén, a' melly kastély *Napoleon Császárnak* már Első Konzúl korában is leg kedvesebb lakhelye vólt, és még most is kedves mulató helye. Ez a' véghetetlen sokaság, *St. Cloudban* minden sétáló és egyéb kies helyeit ellepvén, szép ábrázatba öltöztette a' vidéket.

Egy nappal ezen innep előtt, valamint Pá-

risban, úgy a' környéki falukon is lottéria tzedulák vonattattak 's a' nyertesek külömbkülömbféle sültet, lúdat, katsát, sódort, 's egyéb e' félét nyertek. Ezen nyereségek itt St. Clouban ezen innepi solennitás alkalmatosságával osztattak ki. A' kiosztás egy órakor kezdődött el arra rendelt helyeken. A' ki a' tzeduláját elő mutatta, kikapta a' mi reá volt írva. Sok helyeken szökő kútak voltak, a' mellyekből bor folyt. Ihatott a' ki akart. A' mennyi féle játékosok, nevettséges Komédiások, tsapszékről tsapszékre járkáló muzsikások, 's egyéb e' félék találatni szoktak, azok most mind a' St. Cloudikert sétáló helyeinek külömbkülömb részeiben voltak letelepedve, mindenik a' maga módja szerént gyönyörködtetvén a' sokaságot. A' Császári testörző sereg az alatt, a' Párisban őrizeten lévő katonaságot vendégelte a' St. Cloudi térségen.

A' Császár és Császárné ő Felségek estve fél hat óra tájban a' nép között egy fedeletlen hintón menvén el, kimondhatatlan örvendezéssel és öröm kiáltásokkal fogadtattak. Hat ágyútsajkák estvéli 8 órakor a' Sequana vizén tengeri ütközetet mutattak. Az alatt a' kertbéli és minden féle világosítások elkezdődtek, a' melly a' szökő kúttal és vízesésekkel egyetemben, egészen új ábrázatba öltöztették a' nép mulatozásának helyét. *Blanchardné* egy megvilágosított levegő golyóbissal 9 órakor a' levegőbe felségesen felemelkedett, és elútazott arra felé, a' merre a' szél vitte. A' testörző sereghez tartozó ágyúzók a' Sequana tulsó partyán igen szép tüzi játékot tsináltak, mellynek végződésével az innep-

lések is el végződtek, minthogy az idő, a' melly egész nap kedvező volt, ekkor meg változván, az eső megeredett; külömben a' következő nap vetett volna véget a' vigadozásoknak.

A' Frantzia Császári udvar Jun. 25-dikén 15 napokig tartó gyászt vett-fel a' Bádeni nagy Hertzegnek meghalálozására nézve.

Azt mondják, hogy a' Császár és Császárné ő Felségek el fognak utazni Compiègnébe.

A' nagy vendégek már többnyire oda hagyták Párist. A' Westpháliai Király Kassel felé vette útját. A' Würtzburgi nagy Hertzeg már megérkezett Würtzburgba. A' Frankofurtumi nagy Hertzeget is várták Aschaffenburgba.

Hogy a' maga üléseinek tartásához Párisban már hozzá fogott Conciliumnak munkáiról [a' Monitőr még eddig valamelly környülállásos tudósítást adott volna, ki nem olvassuk. A' következőket egyéb közönséges levelekből szedtük össze: —

Igen méltóságosan kezdette el a' tisztes Gyűlés a' maga üléseit, azokkal a' felbuzdító solennitásokkal, mint a' régi Szentegyház rendelkezései kívánták. Junius 17-dikén jó reggel az Érseki templomnak ajtóit megnyittattatván, azt már 7 órakor a' Ministerek és sok más mindenféle idegen és nem idegen fő személyek béülték volt. Az egybe gyülekezett Attyák 9 órakor protzessióval indultak ki az Érseki palotából. Az Érseki Káptalan a' templom fő ájtajánál várta és tisztelte, méltóságokhoz illő módon az Attyákat, kik is a' templomba bé menvén a' chórusban a' számokra rendeltetett helyre le ültek,

eleikben a' nékeiek ministráló papság' számára párnás padok voltak helyheztetve. A' Káptalanhoz tartozó személyek a' Párisi papsággal egyetemben a' chórus másik oldalán foglaltak helyet, Az Evangelium után a' kinyitott könyv, a' mise mondó papnak, t. i, a' Lyoni Érseknek, és a' több Atyáknak, a' meg tsókolás végett oda vitetett, melly után a' Troyesi Püspök a' Cathedraba felmenvén, igen gyökeres beszédet mondott el az Evangeliumnak ezen szavairól : *Cum haec dicerent stetit Jesus in medio eorum, et dixit eis : Pax vobis!* — Azután a' Lyoni Érsek (Kard. Fesch) folytatta a' mise mondást. A' második felemeléskor az Atyák békesség tsókját adtak egymásnak ; melly után páronként Communióra menvén, azt a' mise mondó Érsek kezéből vették.

A' mise után külömbkülömb imádságokat mondottak el, hogy a' Szent Lélek által világossíttassanak meg, mellynek a' *Veni Creator* ének-
lés vetett véget. A' mise mondó Kárdinális könyörgött a' Pápáért, a' Császárért, és Conciliumért. A' Concilium Titoknokjaivá rendeltetett Püspökök az Elölülővé rendeltetett Kárdinális-hoz menvén, annak kezéből az ezen első ülésben kihirdetődő Decrétomokat általvették. A' Nantesi Püspök a' Kathedraba felmenvén, felolvasta a' Concilium elkezdődését illető Deák Decretomot, a' melly a' következő szavakból áll : *Illustrissime ac Reverendissime Domine! Reverendissimi Patres! Placetne vobis, ad laudem et gloriam sanctae et individuae Trinitatis Patris, Filii, et Spiritus Sancti, ad incremen-*

tum et exaltationem fidei et religionis christianaee ad pacem et unionem Ecclesiae decernere et declarare, Concilium incipere et inceptum esse? — Erre minden Püspökök így feleltek egymásután: *Placet.* —

Az után e'képp szóllott az Érsek Elölülő: Tettzett az Atyáknak, hogy a' Concilium elkezdődjék, mellyre nézve meg határozzuk, hogy a' Concilium elkezdődött. — Erre *Te Deum* éneklés következvén, azután egy második Decretum olvastatott fel, mellynek ez a' czíme: *De modo vivendi in Concilio.* — Azután nevek szerént szóllítattak az Atyák, mellyre mindenik e'képpen felelt: *adsum.*

Utoljára a' Religiói vallástételt illető Decretumokat is kihirdettvén az Érsek Elölülő, azal az előülés bévégződött. A' vallástétel e'vólt: — „Én N. N. Érsek (vagy Püspök) mindeket, mellyeket a' Trienti szent Synodus a' vallás ágazataira nézve meghatározott, és megállított, béveszek; a' Romai Pápa eránt igaz engedelmességet vallok és ajánlok; minden kiszakadásokat (haeresiseket), mellyek a' sz. Canonok és közönséges Conciliumok által nevezetesen pedig az említett Synodus által megvettettek, megvetek és megátkozok, a' mint azt a' mi legszentebb urunknak IV-dik Pius Pápának rendelése tartja,,

A' Nemzeti Concilium kétféle, u. m. *Generalis* és *Specialis*, vagy közönséges és különös Congregatiokban tartja tanátskozásait. A' magános Congregatiokban a' tanátszkkozás alá véteendő dolgok, mindenik a' mellyik eleibe tarto-

zik, abban vétetődnek elő, az előre való elintéztetésre. Ezekből a' közönséges Congregatiókba mennek az előintézetek, a' hol további vitézés alá vétettnek. Itt elegendő tanátskozás után Decretomok formáltatnak, mellyek végezetre megerősítetés végett *Generalis Consessusokba*, közönséges ülésekbe vitettnek. —

Első *Congregatio* tartatott Jun. 19-dikén az Érseki templomban.

Nagy Britannia.

London, Jun. 19-dikén. — A' Király betegségéről kiadatott jelentés szerént, ő Felsége tegnap valami kevéssel jobban lenni érzette magát.

A' Regens Princz tegnap előtt méltóságához illő fényes vendégséget adott. A' hivatalosok két ezeren voltak.

A' Frantzia parton, *Boulogne* mellett napnyúgotra, ismét ellenséges seregeket vettek eszékbe a' partok mellett ólálkodó hajósaink. Szép tiszta nap lévén egy hosszan elnyúló sátoros Lógert szemlélték ott meg.

A' *Kurir* nevű Londoni újság azt jegyzi meg, hogy Sándor Orosz Császár a' Pétersburgba érkezett új Frantzia Követet Generális *Lauristont*, az ő béköszöntésének alkalmatosságával igen kedvesen fogadta légyen.

A' Parlamentomban ezek a' nevezetesebb dolgok fordúltak elő: — Az *Irlandiai Rom. Catholicusok* ismét a' Parlamentomhoz folyamodván, buzgósággal oltalmazta az ő ügyöket az Alsó Házban annak *Gratten* nevű tagja; előadta azon igazságtalanságnak nagyságát, hogy az

Irlandiai Catholicusoktól a' Status hivataljaihoz való jus megtagadtatik, a' kik az egyesülés által az Anglus Nemzettel már úgy is egygyé lettek, a' Status' terhét azzal egyenlő módon hordozzák; és magokat, mint jó katonák, kiváltképpen most Spanyol Országban igen megkülömböztették. E' mellett a' politika és Státus' java is parantsolják, hogy az ő kérések telyesítésék. Ann k a' rettentő tusakodásnak, melybe magát Nagy Britannia elegyítette, jó kimenetelét várni telyességgel nem lehet, ha tsak az országnak minden részei magokat össze nem tsatolják. Végezetre azt javasolta, hogy a' Ház Commissiová váltuzván, vegye ezen dolgot szorosj vizsgálás alá. Hasonló értelemben vóltak vele több más tagck, azt állítván, hogy ha meg áll ez az igazság, hogy minden embernek a' természettől adatott az a' jus, hogy az Örökkévalót az ő neki kedvesnek láttzó módon ditsö-ittse, bizonyyal minden törvény, a' melly a' Nemzetnek valamelly részit az ő vallásbéli vélekedésiért a' maga politikai jussától megfosztja, az emberek elnyomására szolgáló Akta, és megsérti az Isteni és természeti törvényeket. —

Doktor *Duignau* ellenben a' *Grattan* javallása ellen szegezte magát. Elő hozta azon esküvésnek formáját, mellyet a' Rom. Cath. Püspökök le tenni tartoznak, melly szerént ők magokat a' Pápa eránt feltétel nélkül való engedelmesságre és az eretnekek üldözésére kötelezni tartoznak. Említette a' Conciliumnak azon Axiomájokat, hogy a' Rom. Szentegyházán kívül nints idvesség. Erősítette, hogy a' mi azt a' Polgári

szabadságot illeti, mellyel a' Catholicusok Irlandiában élnek, olyan nagy, hogy nints nagyobb a' föld színén. Irlandiában, úgy mond, a' legújabb számlálás szerént 3,500,000-re teszik a' lakosok számát, a' kik között ugyan 1,500,000 Protestánsok 2,000,000 Catholicusok találhatók: de a' kik a' földnek nem bírják 49-tzed részét, melyhez képpeszt noha valamivel többen vannak is mint azok, a' Státus terhét koránt sem hordozzák oly nagy mértékben, mint azok. Hogy jó katonák, az igaz: de együtt véve az egész egyesült birodalombeli minden nemzetek jó katonák; 's hogy a' jó katonai kötelességet megtegyék, azért fizet nékik a Státus. — Illyen hangon beszéllettek sokak. Utoljára a' Kintstár Cancelláriussa *Perceval* beszéllett. Azt mondotta, hogy ő maga is pártfogója a' vallás béli türedelemnek, tsak abban nem érthet egyet az Irlandiai Catholicusoknak pártfogóikkal, hogy a' Polgári szabadságot a' potitikai hatalommal öszsze zavarják, vagy fel tserélik. Annak ók is birtokában vagynak: ezzel pedig a' Nemzetnek tsak egy része bírhat; legkevesebbé bírhat pedig ezzel az a' rész, a' melly az Országban bévétetteve lévő társasági rendel ellenkező vélekedésben él. —

Sok e'féle pártfogó és ellentmondó vetélkedések után voksolásra került a' Grattan projektoma, és vissza vittetett. Mellette 146, ellenéne 83 voksok voltak.

Rénusi Szövetség.

Junius 26-kán hazaérkezett Gothába a' Sach-

sen-Gothai Regimentnek tartalékja , a' melly a' több Sakszoniai Fejedelmeknek Contingentziaikkal egyetemben, másfél esztendőttől fogva táborozott a' Frantzia seregeknek soraiban a' Katalonai tsatázó mezőkön. Ugyan ezzel együtt a' Weimari, Anhalti, és Schwartzburgi Fejedelmi Contingentziáknak tartalékjaik is meg érkeztek ide, és útjokat hazájok felé tovább folytatták.

Kassel, Junius [27-kén. Egy Wesztphaliai Batalionnak *Winkel* nevű Komendánsa így irt Kataloniából *Figueras* vára mellől Május 4-kén:— „Az ellenség ma délben 2000 emberrel kiütött ezen várból, hogy egy sántzunkat, melyben 50 ember volt őrizeten, 's még egészen készülen nem volt, elfoglalja. Alig hogy megérkezett, midőn egy Frantzia Batalion és két Kompániák a' szárnyaira rohanván, sok vesztéssel és rendetlenül a' várba azonnal vissza szaladott. Hogy sokáig védelmezhesse a' vár magát, nem lehet gondolni. Már szökni kezdett belőlle az őrizeten lévő katonaság a' nagy inség miatt; sem eleség sem orvosság nintsen a' várban; az emberek igen halnak. A' mi Batalionunk, melly már most tsak egyedül van ezen armádiánál, igen meg van elégedve a' fő vezérrel Gen. Baraguay d'Hilliersel, 's a' többekkel is. Katonáink egességések; mindenek elég van. Rajta vannak kettőzött iparkodással, hogy a' Frantzia tsapatokkal, kiknek soraik között szolgálni szerentséjek van, vetélkedhessenek.“

P r u s s z i a.

↳ *Königsbergben* rettentő pusztítást okozott a'

tűz Jun. 14-dikén, mellyről az ott ki jövő újságban egy előre való tudósítást adott ki a' Magistrátus. E' szerént 140 házak és 134 olajos és egyéb magazinumok, mind együtt 270 épületek lettek mindenestől fogva hamuvá. A' gyuladás a' Pregel partján támadott egy épületben, a' hól 4000 tonna hal-zsír és nagy sokaságú Oroszországi olaj vólt le tétetve. A' zsír és olaj a' tűz miatt széllyel pattogzó hordókból, lángalégve, mint egy tűz tenger úgy folyt ki, minden felé terjesztvén a' gyulladást. A' Pregelbe is befolyván árviz módjára az égő zsír és olaj, ott is meg gyújtott a' mi gyuladóra talált. Eleinten a' vízbe kezdték vólt hányni, hogy a' tűztől meg menthessék, a' még ép hordókat és kendernyalabokat, de ott is meg gyulladtak az oda folyó égő zsír és olaj miatt. Egy olajjal terhelt hajó lévén ott közel, az is langot kapott a' Pregelbe befolyt égő olajtól, 's néhány emberekkel egyetemben el égett. A' tűznek hirtelen való terjedése és hevessége miatt semmi oltó készület és iparkodás nem használt semmit. A' gyulladás okát még nem tudják; úgy véllekednek, hogy vigyázatlanság miatt támadott. A' kár felette nagy. Tsak az el égett magazinumokat 6 millió tal lérokra, az egész kárt pedig 10 millióra becsúlik. *Königsberg* városa 50 esztendőök alatt már még két versben jutott ezen kívül erre a' keserves állapotra. Azt tartják közönségesen, hogy ezen harmadik pusztulás után többé elő nem veszi magát.

* * *

*Megújított Tudósítás a' Harangöntőműhelyemnek
általtételéről.*

Mivel, kiváltképen a' tavulról jövők , engedemet az előbbeni, 10 esztendőig birt, 's a' Hatvani és Ketskeméti kapu között az Ország úton helyhez tetett lakásomon keresnek, tehát szükségesnek tartom a' tisztelt Publikumnak azon jelentésemet megújítani, hogy már két esztendő előtt az egész Harangöntő Műhelyemmel a' Theresia városban lévő tulajdon házamba által költöttem, melly a' Hatvani kapun kívül, a' Fehér Lónak általellenében, a' deszkával békerítettett fundusok megett a' Sipos, és Nagy kereszt úttza között Nro. 222. vagyon. A' hol is kész vagyok minden kissebb, vagy nagyobb munkáknak felvállalására, mellyek a' Harangöntő Mesterséghez némúnémüképen tartozhatnak. Egyszersmind azon illendő jelentést teszem, hogy nálam most is készen találtatnak külömbféle nagyságú Harangok a' legkissebbektől fogva egész 6 mázsásig. Ezek igaz érczből, 's olly gondal készültek, hogy joságok éránt a' kezességet magamra vállalom. Vannak nálam tiszta Sárga Rézből készült tartos külömbféle kúthoz való munkák, mozsarak, kengyelek, téglázók, kissebb, nagyobb gyertyatartók s. a. t. Azt ígérem, hogy az idő környűlállásaihoz, 's az eladandó tárgyak mivoltához képest igyekezem mindennek illendő árát szabni. Pesten Május 15-en 1811.

Eberhard Henrik
Harangöntő Polgár.